

Конфліктологія

Силабус навчальної дисципліни на 2021/2022 навчальний рік

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Форма навчання	Денна	
Рік підготовки, семестр	I курс	
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	4 кредити/120 годин	
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль	
Мова викладання	Українська	
Формат навчальної дисципліни	Змішаний (blended)	
Викладач(і)		<p>ГЛУШКО НАДІЯ ВАСИЛІВНА Посада: доцент кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук Телефон: +380973463733 E-mail: N.Glushko@istu.edu.ua</p>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Конфліктологія» є формування у студентів системи знань про соціально-психологічні особливості взаємодії людей у різних соціальних об'єднаннях, про закономірності, механізми, етапи розвитку конфліктної взаємодії як на рівні однієї особистості, так і на рівні міждержавних відносин, про вплив на виникнення конфліктів психологічних особливостей людини та факторів мікросоціального характеру. Цей курс забезпечить формування знань про особливості взаємодії людей та управління нею у різних соціальних умовах. Майбутній спеціаліст має оволодіти знаннями можливостей управління компетентністю співробітників з метою попередження конфліктів, знаннями діагностики та розв'язання конфлікту.

Результати навчання за дисципліною (РН):

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Конфліктологія» студент повинен знати:

- предмет, об'єкт, закономірності, методи, принципи та функції конфліктології (РН 1);
- зміст елементів, що складають конфлікт, його масштаб і межі (РН 2);
- джерела конфліктності в суспільстві, рушійні сили конфліктної взаємодії, динаміку конфлікту (РН 3);
- суб'єктивну складову соціального конфлікту та види соціальних конфліктів (РН 4);
- сутність, природу і специфічні риси конфлікту, різновиди конфліктів (РН 5);
- шляхи їх попередження та подолання (РН 6);

вміти:

- проводити аналіз конфлікту з позицій сучасної конфліктології (РН 7);
- правильно будувати стратегію управління конфліктною ситуацією (РН 8);
- обирати методи прогнозування та профілактики конфліктності у соціальних відносинах (РН 9);
- розв'язувати конфлікти в основних сферах грамотно застосовувати способи розв'язання різноманітних конфліктів (РН 10);
- застосовувати законодавчу базу щодо подолання та профілактики конфліктів (РН 11);
- попереджати і конструктивно життєдіяльності людини (у трудовому колективі, сім'ї, міжетнічних і соціально-політичній сферах) тощо (РН 12);
- підтримувати такий рівень конфліктності, який буде сприяти розвитку організації (РН 13);

2. Пререквізити та постреквізити

Пререквізити: базові знання в галузі психології, менеджменту та управлінні персоналом.

Постреквізити: переддипломна практика, кваліфікаційна робота.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. ЗОВНІШНІ І ВНУТРІШНІ ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ Й РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 1. Конфлікт: сутність, структура, класифікація.
Тема 2. Причини виникнення конфліктів.
Тема 3. Внутрішньоособистісні конфлікти.
Тема 4. Міжособистісні конфлікти.
Тема 5. Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 6. Стили поведінки в конфлікті. Стадії розв'язання міжособистісного конфлікту (за Л. А. Петровською).
Тема 7. Розв'язання конфліктів в організаціях.
Тема 8. Методи та форми управління конфліктами.
Тема 9. Профілактика конфліктів в організаціях.
Тема 10. Медіація - посередництво по урегулюванню конфліктів.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Брич В. Я. Психологія управління [Текст] : навчальний посібник / В.Я.Брич,М.М.Корман.-К.:Кондор-Видавництво,2013.–384с.
2. Ващенко І. В. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. / І. В. Ващенко, М. І. Кляп. – К. : Знання, 2013. – 408 с. – (Вища освіта XXI століття)
3. Герасіна Л. М. Конфліктологія: Підручник. — Харків: Право, 2002. — 256 с. — ISBN 966-7146-57-X. (Ел.бібл.МНТУ)
4. Конфліктологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів юридичних спеціальностей / За ред. Л. М. Герасіної, М. І. Панова. – Харків: Право,2012. – 256с.
5. Нагаєв В. М. Конфліктологія: курс лекцій (модульний варіант). — Київ: Центр навчальної літератури, 2004. — 198 с. — ISBN 966-8365-17-8.
6. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с.
7. Примуш М. В. Конфліктологія: навч. посіб. — Київ: Професіонал, 2006. — 288 с. — ISBN 966-639-250-X.(Ел.бібл.МНТУ)

8. Пірен М. І. Конфліктологія. — Київ : МАУП, 2003. — 360 с.. (Ел.бібл.МНТУ)
  9. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. —Рівне: Перспектива, 2017.—240с.
  10. Конфліктологія та теорія переговорів[Текст]: навч.посіб.
- / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Львів. комерц. акад. - К. : Центр учб. л-ри, 2012. – 175с.

Додаткові:

1. Берлач А. І. Конфліктологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання/ А. І. Берлач, В. В. Кондрюкова; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини "Україна". - К.: Університет "Україна", 2007. –203 с.
2. Карнегі Д. Як завойовувати друзів та впливати на людей / Дейл Карнегі.—Харків:Промінь,2001.—560с.
3. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів: навчальний посібник / В. О. Джелалі –Харків-Київ: Р. И. Ф., 2006. – 320с.
4. Етика ділового спілкування [Текст] : навч.посібник / В. Г. Воронкова, А.Г.Беліченко,В.В.Мельник.—Львів:Магнолія2006,2009.—312с.
5. Орбан-ЛембрикЛ.Е.Соціальна психологія:підручник:У2-хкн.Кн.2: Соціальна психологія груп. Прикладна соціальна психологія / Л. Е. Орбан- Лембрик.—К.:Либідь,2006.—560с.
6. Орлянський В. С. Конфліктологія: навч. посібник для вузів / В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учбової літератури,2007.—159с.
7. Русинка І. Конфліктологія. Психологія запобігання і управління конфліктами: навчальний посібник / Іван Русинка,; Мін-во освіти і науки України.-К.:Професіонал,2007.—334с.
8. Скібіцька Л. Конфліктологія: Навчальний посібник для студ. вищих навчальних закладів / Ліана Скібіцька. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 383

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://nplu.org/>
3. Інститут соціології НАН України. URL: <http://i-soc.com.ua/>
4. Інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України. URL: <http://www.idss.org.ua/>
5. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/><http://www.crnhq.org>.
6. <http://www.igidravlika.com>

7. <http://socion.club.org.ua/>
8. <http://psy.ft.inc.ru/index.shtml>"
9. <http://tests.perchik.ru/>
10. http://polbu.ru/moreno_sociometry

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни

№ тижня	Тема	Заняття	Результат навчання	Контрольний захід
1-2				
3	Конфлікт: сутність, структура, класифікація.	Л №1. Конфлікт: сутність, структура, класифікація.	РН 1 РН 2	МК №1
4		ПЗ №1. Конфлікт: сутність, структура, класифікація	РН 3 РН 4 РН 5	МК №1 опитування, тестування за темою
3	Причини виникнення конфліктів	Л №2 Причини виникнення конфліктів	РН 3, РН 16	МК №1
4		ПЗ № 1 Причини виникнення конфліктів		МК №1 опитування, тестування за темою,
4	Внутрішньоособистісні конфлікти	Л №3 Внутрішньоособистісні конфлікти	РН 2 РН 7 РН 12	МК №1
5		ПЗ №2. Внутрішньоособистісні конфлікти	РН 2 РН 7 РН 12	МК №1 опитування, тестування за темою
5	Міжособистісні конфлікти	Л №4 Міжособистісні конфлікти	РН 4 РН 3 РН 8 РН 13	МК №1
6		ПЗ №3. Міжособистісні конфлікти	РН 4 РН 3 РН 8 РН 13	МК №1 опитування, розв'язок ситуативних задач
6	Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.	Л №5 Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.	РН 13 РН 12 РН 10 РН 8	МК №1
7		ПЗ №4 Соціально-психологічні конфлікти в організаціях.	РН 13 РН 12 РН 10 РН 8	МК №1 опитування,

				розв'язок ситуативних задач
8	Модульний контроль №1 (ПЗ №5)			
9	Стилі поведінки в конфлікті. Стадії розв'язання міжособистісного конфлікту	Л №6. Стилі поведінки в конфлікті	РН 10 РН 13 РН 8	МК №2
10		ПЗ № 6. Стилі поведінки в конфлікті		МК №2 опитування, розв'язок ситуативних задач
9	Розв'язання конфліктів в організаціях	Л №7. Розв'язання конфліктів в організаціях	РН 6 РН 13 РН 8 РН 9	МК №2
11		ПЗ №7. Стадії розв'язання міжособистісного конфлікту	РН 6 РН 13 РН 8 РН 9	МК №2 опитування, розв'язок ситуативних задач
11	Методи та форми управління конфліктами	Л №8. Методи та форми управління конфліктами	РН 13 РН 6 РН 10	МК №2
12		ПЗ №8. Методи та форми управління конфліктами	РН 13 РН 6 РН 10	МК №2 опитування, тестування за темою
13	Профілактика конфліктів в організаціях	Л №9. Профілактика конфліктів в організаціях	РН 13 РН 6 РН 10 РН 9 РН 11	МК №2
14		ПЗ №9. Профілактика конфліктів в організаціях	РН 13 РН 6 РН 10 РН 9 РН 11	МК №2 опитування, розв'язок ситуативних задач, тестування за темою
15	Медіація – посередництво по управлінню конфліктами	Л №10. Медіація – посередництво по управлінню конфліктами	РН 1 РН 2, РН 4, РН 6,	МК №2
16	Модульний контроль №3 (ПЗ №10)			

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Для ефективного опанування студентами навчальною дисципліною «Конфліктологія» надзвичайно важлива інтенсивна самостійна робота. Вона передбачає позааудиторне вивчення програмного навчального матеріалу: опрацювання текстів лекцій, підготовку до семінарських занять, виконання домашніх завдань, конспектування додаткової літератури, підготовку інформаційних повідомлень, рефератів, довідок тощо. Необхідне систематичне опрацювання різноманітних джерел інформації: текстів основоположних нормативно-правових документів, постанов, регламентів та інших актів, енциклопедій, словників, статистичних звітів, бюлетенів, навчальної літератури (підручників, навчальних та навчально-методичних посібників), наукових монографій та статей, науково-популярної літератури, поточних інформації з Інтернету тощо.

Самостійна робота студента проводиться за такими напрямками:

1. Підготовка до практичних (семінарських) занять:
  - > вивчення лекційного матеріалу;
  - > вивчення теми за підручниками і посібниками;
  - > опрацювання рекомендованої монографічної літератури та періодики, передбаченої списком літератури;
  - > опрацювання завдань до практичних занять.
2. Опрацювання програмних питань, що не розглядаються на навчальних заняттях і виносяться на самостійне опрацювання.
3. Ведення конспекту.
4. Підготовка до тестування за відповідними темами на практичних заняттях
5. Підготовка до написання модульних контрольних робіт.

Контроль виконання студентами завдань самостійної роботи передбачає можливість проведення викладачем індивідуальних та групових консультацій, співбесід, колоквиумів тощо (залежно від видів самостійної роботи).

7. Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу

Згідно графіку навчального процесу, за розкладом занять, який розміщено на офіційному сайті МНТУ.

Правила відвідування занять

Здобувачі вищої освіти мають відвідувати аудиторні заняття згідно з розкладом, без запізень. Освітня діяльність та відвідування здобувачами вищої освіти занять регламентується «Правилами внутрішнього розпорядку для студентів МНТУ».

Пропущені заняття відпрацьовуються в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни.

Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Проте, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та демонструються різноманітні методи розв'язування прикладних задач, розвиваються навички та вміння в області забезпечення безпеки інформаційних систем.

Правила поведінки на заняттях

Норми етичної поведінки учасників академічної спільноти визначені у Кодексі академічної етики ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання

Після отримання коментарів від викладача з аргументацією щодо оцінки, здобувач вищої освіти має право в індивідуальному порядку задати всі питання, які його/її цікавлять стосовно результатів контрольних заходів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти категорично не погоджується з оцінкою, він/вона мають також навести аргументи щодо своєї позиції.

Порядок подання апеляційних скарг на результати підсумкового контролю визначено у Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая».

Правила призначення заохочувальних та штрафних балів

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Бал	Критерій	Бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських або інших заходах (конкурсах) за тематикою навчальної дисципліни	5 балів	Порушення термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою (за кожен роботу)	-2 бали
Участь у роботі наукового гуртка кафедри за тематикою навчальної дисципліни	5 балів		

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання умов «Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ЗВО «МНТУ» та Кодексу академічної етики. Наявність академічного плагіату в студентських індивідуальних науково-дослідних роботах є підставою для виставлення негативної оцінки.

Списування студентами під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Рейтингова система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до:

- Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних

досягнень здобувачів вищої освіти у закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»;

– умов і критеріїв, визначених у цьому силабусі.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання упродовж кожного змістовного модуля здійснюється за 100 бальною системою (до 40 балів за поточний контроль, до 60 балів за модульний контроль).
Практичні заняття	Максимальна кількість балів за кожне практичне заняття – 10 балів. усне індивідуальне опитування – 5 балів; експрес-опитування – 3 бали; фронтальне опитування – 3-5 балів; тестування, розв'язування ситуативних задач – 5 балів; захист індивідуального завдання - 10 балів
Умови допуску до підсумкового (модульного) контролю	Виконання всіх тестових та індивідуальних завдань за відповідним змістовним модулем. Наявність не менше 20 балів за поточну успішність.

Середньозважений бал за навчальну дисципліну визначається як середній арифметичний бал всіх результатів модульних контролів.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами контролю – здійснюється за національною системою та ECTS.

Шкала оцінювання успішності студентів

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано
35-59	FX	незадовільно	
34-0	F	незадовільно	

9. Додаткова інформація з дисципліни (за потреби)

Силабус навчальної дисципліни: складено доцентом кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук, кандидатом педагогічних наук

Надією Глушко

«Погоджено»

Завідувач кафедри філософії
та суспільно-гуманітарних наук

Людмила Заліток